

Dosarul nr. 3ra-147/22
2-19191813-01-3ra-150202022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani(jud: I.Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Bostan, V.Negru, E.Palanciuc)

Î N C H E I E R E

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ilie Țurcan împotriva Agenției Servicii Publice, persoane terțe Primăria mun.Chișinău, Agenția Proprietății Publice cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Ilie Țurcan împotriva hotărârii din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 03 decembrie 2019, Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Servicii Publice, persoane terțe Primăria mun.Chișinău, Agenția Proprietății Publice cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ favorabil (f.d.5-6).

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, în temeiul autorizației de construcție nr. xxxxx, a construit casa individuală lit.C-02, situată în xxxxx.

Reclamantul a menționat că, imobilul nominalizat a fost construit pe terenul cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,1084 ha.

De asemenea, reclamantul a relevat că, conform extrasului din Registrul cadastral al deținătorilor de teren din 16 august 2018, terenul nominalizat este menționat ca proprietate municipală - domeniul privat, în temeiul deciziei Consiliului mun.Chișinău nr.2/18-1 din 27 februarie 2014.

Reclamantul a menționat că, conform certificatului Agenției Servicii Publice din 11 septembrie 2019 la rubrica „Dreptul de proprietate asupra bunului imobil”, terenul cu numărul cadastral xxxxx, este menționat „Drept proprietar - Republica Moldova”.

Astfel, reclamantul a invocat că, la data de 30 septembrie 2019 s-a adresat către a Agenția Servicii Publice, Oficiul Cadastral Chișinău cu cerere, prin care a solicitat să fie efectuate modificări în Registrul bunurilor imobile, referitor la terenul cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,1084 ha, din xxxxx, și anume la rubrica: „Dreptul de proprietate asupra bunului imobil”, a exclude și a radia mențiunea: „Drept proprietar Republica Moldova” și a indica: „Dreptul de proprietate a mun.Chișinău”. Însă, prin decizia Agenției Servicii Publice, Oficiul Cadastral Chișinău din 30 septembrie 2019, cererea i-a fost respinsă.

În acest context, reclamantul a menționat că la data de 21 octombrie 2019 s-a adresat către Agenția Servicii Publice cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei Agenției Servicii Publice, Oficiul Cadastral Chișinău din 30 septembrie 2019, cu efectuarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile referitor la terenul cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,1084 ha, din xxxxx, și anume la rubrica „Dreptul de proprietate asupra bunului imobil”, a exclude și a radia mențiunea: „Drept proprietar Republica Moldova” și a indica: „Dreptul de proprietate a mun.Chișinău”. Însă, prin decizia Agenției Servicii Publice nr. 11/Ț/502/2019/32/2019 din 04 noiembrie 2019, cererea prealabilă a fost respinsă.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei Agenției Servicii Publice, Oficiul Cadastral Chișinău din 30 septembrie 2019 și a deciziei Agenției Servicii Publice nr. 11/Ț/502/2019/32/2019 din 04 noiembrie 2019; obligarea Agenției Servicii Publice de a efectua modificări în Registrul bunurilor imobile, referitor la terenul cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,1084 ha din xxxxx, și anume la rubrica: „Dreptul de proprietate asupra bunului imobil”, a exclude și a radia mențiunea: „Drept proprietar Republica Moldova” și a indica: „Dreptul de proprietate a mun.Chișinău”.

Prin hotărârea din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu împotriva Agenției Servicii Publice, persoane terțe Primăria mun.Chișinău, Agenția Proprietății Publice cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ favorabil a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată (f.d.76, 81-84).

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la data de 01 martie 2021, Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu a contestat-o cu apel, acesta fiind depus împreună cu motivarea apelului, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Țurcan Ilie să fie admisă integral (f.d. 88-95).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul lui Ilie Țurcan împotriva hotărârii din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Ilie Țurcan împotriva hotărârii din 08 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.124, 125-134).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a invocat că, potrivit informației din Registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate asupra bunului imobil cu numărul

cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,1084 ha, din xxxxx, a fost înregistrat după Republica Moldova, la data de 02 iunie 1999, în condițiile prevederilor art. 57 al Legii cadastrului bunurilor imobile, în redacția anului 1999.

Instanța de apel a relevat că, conform prevederilor articolului menționat, în cazul în care titularul de drepturi nu deține documentele, care să-i confirme dreptul asupra terenului, dreptul de proprietate asupra terenului se înregistrează în folosul Republicii Moldova, în limitele hotarelor demarcate pe teren. Respectiv, înregistrarea bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx a fost efectuată ca rezultat a necesității înregistrării dreptului de proprietate asupra încăperilor locative din cadrul blocului locativ aflat pe acest teren. Or, conform prevederilor art. 35 al Legii menționate, înscrierea dreptului de proprietate asupra construcției se face după înscrierea dreptului de proprietate asupra terenului, iar înscrierea dreptului de proprietate asupra încăperilor izolate se efectuează după înscrierea drepturilor asupra terenului și construcției.

În acest context, instanța de apel a invocat că, în speța dedusă judecării, apelantul Ilie Țurcan a solicitat Agenției Servicii Publice înregistrarea bunului imobil și a dreptului de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,1084 ha, din xxxxx, în temeiul deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 2/18-1 din 27 februarie 2014 și a extrasului din Registrul cadastral al deținătorilor de teren din 16 august 2018, după administrația publică locală a mun. Chișinău.

Instanța de apel a relevat că, prin scrisoarea Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare nr. 01/1-09-2286 din 02 august 2018, apelantul Ilie Țurcan a fost informat că, deoarece terenul cu numărul cadastral xxxxx nu este înregistrat la Serviciul Cadastral Teritorial Chișinău ca proprietate a municipiului Chișinău, în conformitate cu prevederile Legii nr. 29 din 05 aprilie 2018 privind delimitarea proprietății publice și procesul îndelungat de înregistrare la Serviciul Cadastral Teritorial Chișinău a proprietății municipale, i s-a recomandat de a obține de la Direcția Funciară actele și împuternicirile necesare, referitoare la terenul din xxxxx, pentru înregistrarea acestora la Serviciul Cadastral Teritorial Chișinău, inclusiv și a dreptului de proprietate asupra construcției lit. „C”-02. De asemenea, făcându-se referire la art. 15 alin.(1¹) 17, art.23 alin.(3) din Legea nr.29 din 05 aprilie 2018 privind delimitarea proprietății publice pentru posibilitatea efectuării înregistrării solicitate, apelantului i s-a comunicat că, este necesară și prezentarea la Serviciul Cadastral Teritorial Chișinău a dosarului de delimitare cu lucrările cadastrale recepționate în modul stabilit.

Astfel, instanța de apel a conchis că, argumentele apelantului Ilie Țurcan, invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, nu pot fi reținute, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția Agenției Servicii Publice se întemeiază pe o interpretare corectă a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor, în conformitate cu competențele prevăzute de Legea cadastrului bunurilor imobile.

Dispozitivul deciziei din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat recurentului Ilie Țurcan și avocatului, care îi reprezintă interesele Virel Slabu la data de 22 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizele de recepție nr. DS8005821731AS și nr. DS8005821732AS (f.d.140, 142).

La data de 02 decembrie 2021 Ilie, Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu a depus recurs împotriva deciziei din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.137-138).

Decizia motivată din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Ilie Țurcan și avocatului, care îi reprezintă interesele Viorel Slabu la data de 31 ianuarie 2021, fapt confirmat prin avizele de recepție nr. DS8005821731AS și nr. DS8005821732AS (f.d.144, 145).

La data de 28 februarie 2022 Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu a depus motivarea recursului (f.d.154-158).

În susținerea recursului recurentul a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurentul a menționat că, locuiește în xxxxx și dispune de actul de recepție nr.1 din 26 ianuarie 2018, obiectul acestuia fiind casa individuală lit. „C”-02.

De asemenea, recurentul a relevat că, lucrările casei nominalizate au fost efectuate în baza autorizației de construcție nr.388 din 09 iunie 2006, aceasta fiind construită pe terenul cu numărul cadastral xxxxx, care conform extrasului din Registrul cadastral al deținătorilor de teren din 16 august 2018, constituie proprietate municipală- domeniul privat, în baza deciziei Consiliului mun.Chișinău nr.2/18-1 din 27 februarie 2014.

Recurentul a menționat că, conform certificatului Agenției Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Chișinău din 11 septembrie 2019, la rubrica: „Dreptul de proprietate asupra bunului imobil”, terenul cu numărul cadastral xxxxx, este menționat: „Drept proprietar Republica Moldova”. Iar, potrivit cererii Consiliului mun.Chișinău din 16 august 2019, el are împuterniciri pentru a depune cerere de verificare, operare a modificărilor lucrărilor cadastrale și de înregistrare a dreptului de proprietate municipală asupra terenului din xxxxx.

Recurentul a invocat instanța de apel eronat a stabilit că, înregistrarea bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, a fost efectuată ca rezultat a necesității înregistrării dreptului de proprietate asupra încăperilor de locuit din cadrul blocului locativ, aflat pe terenul din xxxxx.

În afară de aceasta, recurentul a menționat că, înscrierea dreptului de proprietate asupra construcției se efectuează după înscrierea dreptului de proprietate asupra terenului, iar înscrierea dreptului de proprietate asupra încăperilor izolate se efectuează după înscrierea dreptului asupra terenului și asupra construcției.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Țurcan Ilie să fie admisă integral.

La data de 15 februarie 2022 în adresa intimatei Agenției Servicii Publice și persoanelor terțe Primăria mun.Chișinău și Agenția Proprietății Publice a fost expediată copia recursului depus de Ilie Țurcan, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.150), iar la data de 28 februarie 2022, acestora le-a fost expediată motivarea recursului (f.d.159)

Deși intimata Agenția Servicii Publice și persoanele terțe Primăria mun.Chișinău și Agenția Proprietății Publice au recepționat recursul depus de Ilie Țurcan, fapt ce se

confirmă prin avizele de recepție, anexate la materialele cauzei (f.d.160-162), aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe, în care să-și expună opinia referitor la cererea de recurs depusă de Ilie Țurcan.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 19 octombrie 2021 (f.d.124, 125-134).

Dispozitivul deciziei din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat recurentului Ilie Țurcan și avocatului, care îi reprezintă interesele Viorel Slabu la data de 22 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizele de recepție nr. DS8005821731AS și nr. DS8005821732AS (f.d.140, 142).

La data de 02 decembrie 2021, Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu a depus recurs împotriva deciziei din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Țurcan Ilie să fie admisă integral (f.d.137-138).

Decizia motivată din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Ilie Țurcan și avocatului Viorel Slabu, care îi reprezintă interesele, la data de 31 ianuarie 2021, fapt confirmat prin avizele de recepție nr. DS8005821731AS și nr. DS8005821732AS (f.d.144, 145).

La data de 28 februarie 2022 Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu, a depus motivarea recursului (f.d.154-158).

Astfel, recursul depus de către Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu împotriva deciziei din 19 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul

neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Ilie Țurcan, reprezentat de avocatul Viorel Slabu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Nina Vascan